

Baserrira itzultzen ari al gara?

Aurkezpena:

Gai horretaz ariketa hauek egin ditzakezu:

- Bideo bat ikusi eta galderei erantzun.
- Artikulu bat irakurr eta falta diren hitzak jarri.
- Elkarrizketa batzuk entzun eta nork zer esan duen asmatu.
- Taldean jarri eta gaiari buruz hitz egin.

Ikusi bideoa

Ikusi bideoa eta erantzun galderei.

Zein da Fraisoroko ikasleen profila?

- ☐ Denetik dago.
- ☐ Gehienak hirietatik datoz.
- ☐ Batez ere, baserri-giroko jendea.

Zergatik erabaki zuen Mikelek nekazaritza ikastea?

- ☐ Etorkizun handia zeukalako.
- ☐ Fraisoro bertan zegoelako.
- ☐ Langabezian zegoelako.

Zein bilakaera izan du ikasle kopuruak?

- ☐ Krisi-garaian ikasle gehiago zeuzkaten.
- ☐ Orain nahiko beteta daude.
- ☐ Beti nahiko berdintsu ibili dira.

Mikelen ustez, zergatik erabakitzen dute gazteek nekazaritza bizitzea?

- ☐ Ondo eginez gero, gehiago irabaz daitekeelako.
- ☐ Bizitzeko beste modu bat bilatzen dutelako.
- ☐ Egutegia eta lanak zure erara moldatzen dituzulako.

Eta Xabierren ustez?

- ☐ Egutegia eta lanak zure erara moldatzen dituzulako.
- ☐ Bizitzeko beste modu bat bilatzen dutelako.
- ☐ Ondo eginez gero, gehiago irabaz daitekeelako.

(Bideoa eskuratzeko qr kodea)

Irakurri testua

Irakurri elkarrizketa eta bete hutsuneak.

100 urte baino gehiago ditu Fraisoro Nekazaritza Eskolak. Urte hauetan guztietan, beraien zerbitzua eskaini diote lehenengo sektoreari, eta gaur egun _____ horretan jarraitzen dute. Une honetan, erdi-mailako bi ziklo _____: Lorezaintza eta Loregintza, eta Nekazaritza eta Abeltzaintza Ekoizpenak. Goi-mailakoa ere badute: Baso Kudeaketa eta Natura Ingurunea.

Krisi-garai honetan, ikasle-kopuruari eutsi egin dio Zizurkilgo eskolak. Asko izan _____ lanik gabe geratu eta beste zerbait ikastea erabaki dutenak. Horietatik batzuek landa-mundua aukeratu _____. Barazki ekologikoak, momentuko barazkiekin betetako poltsa astero etxean jasotzea, konfiantzazko norbaitek hazitako oilaskoa... Produktu _____ modan jarri dira, bezeroek eskaintza hori nahi dute eta gazte askok horretan ikusi dute irtenbidea. Hala, baserrira itzuli dira.

“Nekazaritzatik bizitzea modus vivendi bat da, bizitzeko modu bat”, definitu digu Xabier Muruamendiarazek. Lazkaotar honek 29 urte eman _____ Fraisoron irakasle gisa, eta berak nekazaritza-ingeniari tekniko izateko ikasketak egin _____. Berarekin eta Mikel Odriozola ikasle zumaiairarekin elkartu gara Fraisoroko berotegian eta ukuiluan.

NEKAZARITZAREN BILAKAERA

Fraisoro Gipuzkoan dagoen nekazaritza-eskola bakarra da: “Momentu bakoitzeko nekazaritzaren beharrei erantzuten saiatu gara eta saiatzen gara; horregatik, urtetan zehar, aldatu egin dira ikasketa hauek”.

Duela urte batzuk, abeltzaintzak garrantzia handia _____ Euskal Herrian, eta ikasketak horretara bideratzen zituztela kontatu digu Xabierrek. Une _____, abeltzaintzak beherakada handia izan du: “Indarra galtzen _____ da. Bestalde, loregintza-arloak gorakada izan du. Guztia aldatu da”.

Xabier irakasle izan den ia 30 urte hauetan ikasgai asko irakatsi ditu, eta orain ere horretan ari da: “Erdi-mailako zikloan, Loregintzan, Agronomiaren Oinarriak _____ ikasgaia irakasten dut; Nekazaritzan eta Abeltzaintzan, Nekazaritzaren Ekoizpena, eta, goi-mailako zikloan, bi: Ehizaren Kudeaketa eta Arrantza Kontinentalaren Kudeaketa”.

IKASLEEN PROFILA

Xabier, irakaslea.

Mikel Odriozola zumaiaarra da eta 32 urte ditu. Berak Nekazaritza eta Abeltzaintza Ekoizpenak izeneko erdi-mailako zikloa ikasten du, “langabezian urtebete neraman, eta, nire kabuz hasi beharrean, Fraisorora etortzea _____ nuen, honetan serioago hasteko”.

Berak bezala, gazte askok hartu dute erabaki hori. “Lanean hasi nintzenean, jende dezente etortzen zen, eskaera handia zegoen, eta sarrerarako azterketak egiten genituen”, aitortu digu Xabierrek. _____ 10 edo 15 urte, lan-munduak gorakada izan zuen, eta gazte gehienek, derrigorrezko ikasketak amaituta, lana zeukaten, eta ondo ordainduta gainera: “Orduan, beherakada nabarmena izan genuen, baina orain, krisia dela eta, gazte horiek berriro ere ikasten jarraitzen dute”. Une honetan, eskola beteta dago.

Nekazaritza eta Arrantza Sailak sortu zuen eskola, nekazaritza-eremuk semeentzat, garai batean mutilak bakarrik joaten baitziren eskola horietara. Gero, nekazariak ez zuten euren seme-alabek horretan lan egiterik nahi, eta gaur egun hainbat jatorritako jendea _____ esan du Xabierrek: “Baserriko seme-alabak, kaleko jendea, ikasketekin lotura handirik ez dutenak, baina baserritik etorritakoak...”

Mikelek bera “kalekumea” dela aitortu digu, kalean bizi dena, alegia. Hala ere, gurasoen aldetik baserriarekin lotura izan du eta beti gustatu izan _____.

Mikel, ikaslea.

NEKAZARITZA, GAZTEEN OGIBIDE

Mikelek oso argi du: “Lehenengo sektoretik bizi nahi dut, lantegietan edo tabernetan lan egin dut, baina hau gustatzen zait niri”. Bere ustez, bizimodua beste era batekoa da: “Lan egiteko era, ordutegia... Lantegian aritzeak ez ninduen betetzen”.

Xabierrek nekazaritza modus vivendi bat dela esan digu: “Industrian zortzi edo hamar orduz lan egingo duzu, eta, amaitu eta ateratzean, hurrengo goizera arte lana ahaztuko duzu. Nekazaritzan, berriz, eguraldi txarra egiten badu, ez duzu ezer egingo, _____ hurrengo egunean 15, 16 edo 17 orduko laneguna izan dezakezu. Industrian etekin ekonomikoa handiagoa izango da, baina esperientzia eta onura hobeak ditu nekazariak. Igande iluntzean jende asko “beste aste bat... bihar lanera... aste honetan hainbat gauza egin behar ditut...”, pentsatzen hasten den bitartean, nekazari edo lorezainak “beno, bihar lanera” pentsatuko du, beste kutsu bat dauka”.

Eta zuk, igandeetan, zer pentsatzen duzu? Nekazari izatea gustatuko _____? Zure iritziz, zergatik erabakitzen dute gazte askok nekazaritzatik bizitzea?

Ainara Loiarte

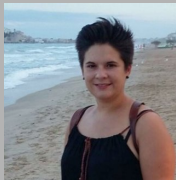

Nork esan du?

Entzun elkarrizketa hauek eta markatu beheko esaldiak nork esan dituen.

Audioak eskuratzeko qr kodeak

	Idoia	Leire	Joxe Marcos
			
Gazteak baserrira itzultzen ari dira hiritik alde egiteko.			
Ez luke nekazaria izan nahi.			
Beti egon dira zikloak eta orain baserrira bueltatzea tokatzen da.			
Lehengoarekin alderatuta, produktuak tratatu eta saltzeko moduan dago diferentzia.			
Garai bateko baserrietan ez zuten kimikarik erabiltzen.			
Jende gazteak elikagai naturalak nahi ditu.			
Nekazaria izatea gustatuko litzaioke produktu naturalagoak jateko.			
Lehen errazagoa zen baserritik bakarrik bizitzea.			

Eta zuk?

Jarri taldean eta komentatu puntu hauek:

- Zuei nekazariak izatea gustatuko al litzaizueke?
- Eta zer nekazari-mota? Zertara dedikatuko zinatekete?
- Zuen ustez, zergatik ari dira itzultzen gazteak baserrira?
- Baserriko bizimoduak hobera edo okerrera egin du?
- Zer giro horretatik gehien erakartzen zaituena? Eta gutxien?

Zuzenketa-orria

Ikusi bideoa

1. Zein da Fraisoroko ikasleen profila?

✓ Denetik dago.

2. Zergatik erabaki zuen Mikelek nekazaritza ikastea?

✓ Langabezian zegoelako.

3. Zein bilakaera izan du ikasle kopuruak?

✓ Orain nahiko beteta daude.

4. Mikelen ustez, zergatik erabakitzen dute gazteek nekazaritzatik bizitzea?

✓ Bizitzeko beste modu bat bilatzen dutelako.

5. Eta Xabierren ustez?

✓ Bizitzeko beste modu bat bilatzen dutelako.

Irakurri testua

100 urte baino gehiago ditu Fraisoro Nekazaritza Eskolak. Urte hauetan guztietan, beraien zerbitzua eskaini diote lehenengo sektoreari, eta gaur egun (ere) horretan jarraitzen dute. Une honetan, erdi-mailako bi ziklo (dituzte): Lorezaintza eta Loregintza, eta Nekazaritza eta Abeltzaintza Ekoizpenak. Goi-mailakoa ere badute: Baso Kudeaketa eta Natura Ingurunea.

Krisi-garai honetan, ikasle-kopuruari eutsi egin dio Zizurkilgo eskolak. Asko izan (dira) lanik gabe geratu eta beste zerbait ikastea erabaki dutenak. Horietatik batzuek landa-mundua aukeratu (dute). Barazki ekologikoak, momentuko barazkiekin betetako poltsa astero etxean jasotzea, konfiantzazko norbaitek hazitako oilaskoa... Produktu (horiek) modan jarri dira, bezeroek eskaintza hori nahi dute eta gazte askok horretan ikusi dute irtenbidea. Hala, baserrira itzuli dira.

“Nekazaritzatik bizitzea modus vivendi bat da, bizitzeko modu bat”, definitu digu Xabier Muruamendiarazek. Lazkaotar honek 29 urte eman (ditu) Fraisoron irakasle gisa, eta berak nekazaritza-ingeniari tekniko izateko ikasketak egin (zituen). Berarekin eta Mikel Odriozola ikasle zumaiairarekin elkartu gara Fraisoroko berotegian eta ukuiluan.

NEKAZARITZAREN BILAKAERA

Fraisoro Gipuzkoan dagoen nekazaritza-eskola bakarra da: “Momentu bakoitzeko nekazaritzaren beharrei erantzuten saiatu gara eta saiatzen gara; horregatik, urtetan zehar, aldatu egin dira ikasketa hauek”.

Duela urte batzuk, abeltzaintzak garrantzia handia (zuen) Euskal Herrian, eta ikasketak horretara bideratzen zituztela kontatu digu Xabierrek. Une (honetan), abeltzaintzak beherakada handia izan du: “Indarra galtzen (ari) da. Bestalde, loregintza-arloak gorakada izan du. Guztia aldatu da”.

Xabier irakasle izan den ia 30 urte hauetan ikasgai asko irakatsi ditu, eta orain ere horretan ari da: “Erdi-mailako zikloan, Loregintzan, Agronomiaren Oinarriak (izeneko) ikasgaia irakasten dut;

Nekazaritzan eta Abeltzaintzan, Nekazaritzaren Ekoizpena, eta, goi-mailako zikloan, bi: Ehizaren Kudeaketa eta Arrantza Kontinentalaren Kudeaketa”.

IKASLEEN PROFILA

Mikel Odriozola zumaiaarra da eta 32 urte ditu. Berak Nekazaritza eta Abeltzaintza Ekoizpenak izeneko erdi-mailako zikloa ikasten du, “langabezian urtebete neraman, eta, nire kabuz hasi beharrean, Fraisorora etortzea (erabaki) nuen, honetan serioago hasteko”.

Berak bezala, gazte askok hartu dute erabaki hori. “Lanean hasi nintzenean, jende dezente etortzen zen, eskaera handia zegoen, eta sarrerarako azterketak egiten genituen”, aitortu digu Xabierrek. (Duela) 10 edo 15 urte, lan-munduak gorakada izan zuen, eta gazte gehienek, derrigorrezko ikasketak amaituta, lana zeukaten, eta ondo ordainduta gainera: “Orduan, beherakada nabarmena izan genuen, baina orain, krisia dela eta, gazte horiek berriro ere ikasten jarraitzen dute”. Une honetan, eskola beteta dago.

Nekazaritza eta Arrantza Sailak sortu zuen eskola, nekazaritza-eremuko semeentzat, garai batean mutilak bakarrik joaten baitziren eskola horietara. Gero, nekazariak ez zuten euren seme-alabek horretan lan egiterik nahi, eta gaur egun hainbat jatorritako jendea (dagoela) esan du Xabierrek: “Baserriko seme-alabak, kaleko jendea, ikasketekin lotura handirik ez dutenak, baina baserritik etorritakoak...”

Mikelek bera “kalekumea” dela aitortu digu, kalean bizi dena, alegia. Hala ere, gurasoen aldetik baserriarekin lotura izan du eta beti gustatu izan (zaio).

NEKAZARITZA, GAZTEEN OGIBIDE

Mikelek oso argi du: “Lehenengo sektoretik bizi nahi dut, lantegietan edo tabernetan lan egin dut, baina hau gustatzen zait niri”. Bere ustez, bizimodua beste era batekoa da: “Lan egiteko era, ordutegia... Lantegian aritzeak ez ninduen betetzen”.

Xabierrek nekazaritza modus vivendi bat dela esan digu: “Industrian zortzi edo hamar orduz lan egingo duzu, eta, amaitu eta ateratzean, hurrengo goizera arte lana ahaztuko duzu.

Nekazaritzan, berriz, eguraldi txarra egiten badu, ez duzu ezer egingo, (baina) hurrengo egunean 15, 16 edo 17 orduko laneguna izan dezakezu. Industrian etekin ekonomikoa handiagoa izango da, baina esperientzia eta onura hobeak ditu nekazariak. Igande iluntzean jende asko “beste aste bat... bihar lanera... aste honetan hainbat gauza egin behar ditut...”, pentsatzen hasten den bitartean, nekazari edo lorezainak “beno, bihar lanera” pentsatuko du, beste kutsu bat dauka”.

Eta zuk, igandeetan, zer pentsatzen duzu? Nekazari izatea gustatuko (litzaizuke)? Zure iritziz, zergatik erabakitzen dute gazte askok nekazaritzatik bizitzea?

Ainara Loiarte
Malutafilms

Nork esan du?

	Idoia	Leire	Joxe Marcos
			
Gazteak baserrira itzultzen ari dira hiritik alde egiteko.		✓	
Ez luke nekazaria izan nahi.		✓	
Beti egon dira zikloak eta orain baserrira bueltatzea tokatzen da.			✓
Lehengorekin alderatuta, produktuak tratatu eta saltzeko moduan dago diferentzia.			✓
Garai bateko baserrietan ez zuten kimikarik erabiltzen.	✓		
Jende gazteak elikagai naturalak nahi ditu.	✓		
Nekazaria izatea gustatuko litzaioke produktu naturalagoak jateko.	✓		
Lehen errazagoa zen baserritik bakarrik bizitzea.		✓	

Transkripzioa

Ikusi bideoa

Zein da Fraisoro nekazaritza eskolako ikasleen profila?

Xabier Muruamendiaraz: Ikasleen profila? Ikaslea, era guztietako ikasleak dauzkagu: nekazaritzari lotuak, hau da, nekazaritza edo baserritarren semeak; kale-kaleko ikasle peto-petoak, eta harremana nekazaritzarekin edo ingurunearekin harremana duten ikasleak ere baditugu. Denetik, oso-oso-oso ikasle ezberdinak dauzkagu.

Zergatik erabaki zenuen nekazaritza ikastea?

Mikel Odriozola: Bueno ba ni ia bazen urtebete edo urte eta zerbait lanik gabe paroan (langabezian) nengoela, eta ari nintzen nire aldetik horrelako lan txikiak eta horrelako gauzak egiten, eta, bueno, beti gustatu izan zait baserri mundu hau, baratzak eta animaliak eta ikusi nuen nola Fraisoro eskola hau hemen zegoen... Eta animatu nintzen hemen dauden bi urte hauetako ziklo bat egitera, ia denbora aprobetxatu eta gustatzen zitzaidan gai bat pixka bat gehiago ikasi... Eta aber (ea) alde honetatik etorkizuna eduki nezakeen eta horretarako hasi nintzen gehienbat, aprobetxatzeko eta gehienbat gustatzen zaidalako animaliekin lana egitea eta baratzan eta... Ikasteko pixka bat horretaz.

Zein bilakaera izan du ikasle kopuruak?

Xabier Muruamendiaraz: Bueno, aspaldidanik egon da eskola nahiko egonkortuta. Hasieran, duela 25-30 urte, ikaslego handia zen. Orduan Lanbide Hezkuntzan bakar-bakarrik ziklo bat zegoen, eta, garai hartan, egiten genituen hautaketako saioak. Gero, krisia etorri aurretik, egon garenean goian, lana ugari egon den garaian, ikasleak derrigorrezko hezkuntza bukatu ondoren, lana zeukaten, gainera, ondo ordainduta, eta orduan egon da jaitsiune garrantzitsu bat, eskoletan nabaritu dugu. Eta berriro ere krisia etorri dela, gai horrekin, behintzat, lana murriztu den garaian, ikaslea berriro ere eskolaratu zaigu maila onean eta gaur egun goi-mailako zikloan egiten dugu hautaketa, eta erdiko mailako zikloetan ez dugu egiten baina hortxe-hortxe gabiltza...

Gazte askok zergatik erabakitzen dute nekazaritzatik bizitzea?

Mikel Odriozola: Ba, nik uste dut hori, tailerrak (lantegiak) eta badaudela hor beste horario (ordutegi) batzuekin eta beste gauza batzuekin, baina nik uste dut honek, hau azkenean dela gustatu egin behar zaizun gauza bat, eta, gero, ba zer esango nizuke ba nik, niri piezak egiten edo ez dakit zer burdin produzitzen (ekoizten) ez didana (nauena) betetzen ba bai baratzak eta bai animaliekin lan egiteak gehienbat bakoitzaren satisfakzio (asebetetze) pertsonala, edo ondo sentitzen zaren zerbait egiten duzula sentitzen duzu, ez? Eta nik uste gehienbat gazteak eta ere lana edo diruaz aparte, bilatzen duela bizitzeko era bat, eta ba ,hori, lana egiteko beste...bete egiten dizula (zaituela) lanak, ez?

Xabier Muruamendiaraz: Nekazaritzatik bizitzea, erderaz esaten den bezala Modus vivendi bat da, ezta? Bizitzeko era bat da. Ingurunea gustatu behar zaizu, baserria gustatu behar zaizu, animalia gustatu behar zaizu, elikadura gustatu behar zaizu, elikagaiak sortzea, aberegintza... Ez dago ordutegirik, egun batean tokatuko zaizu lau edo bost ordu egitea eguraldia ez delako lagun eta ezin delako egin, hurrengo egunean tokatuko zaizu hamabost ordu egitea... Sekula santan ez dugu industrian irabazten den soldata bat izango, beti txikiagoa izango da, baina nekazaritzan lana emateak ematen dizun halako satisfakzioa (asebetetze) nik uste industriak ez duela ematen. Orduan, Modus vivendi bat da.

Nork esan du?

1. IRITZIA: IDOIA COLOMO

ESATARIA: Nekazari izatea gustatuko litzaizuke?

IDOIA COLOMO: Bai. Alde batetik, gaur egun dauzkagun janarik edo barazkik (janaririk edo barazkirik) edo transgenikoak direlako gehienbat, orduan ba, azken finean, elikagai naturalagoak jateko ba bai azkenean gustatuko litzaidake, horregatik bakarrik.

ESATARIA: Zergatik uste duzu gaur egungo gazte asko baserrira itzultzen ari direla?

IDOIA COLOMO: Ba horregatik esango nuke, azken finean ez? Ba elikagai naturalak nahi ditugulako eta azkenean, ba transgenikotik datozen, ba, gaixotasun asko datozelako, eta ez dakigulako azkenean zer jaten ari garen. Adibidez, jartzea dago marrubien "zera" edo tomateak, ikusten ditugula hor gorri-gorriak eta gure baratzetan jaiotako tomateak, berriz, dira hor karakolekin (barraskiloekin), zuloekin eta ez dira hain politak.

ESATARIA: Garai bateko eta gaur egungo baserritarren artean zein ezberdintasun ikusten duzu?

IDOIA COLOMO: Ba ikusten dudana da ba, azkenean, garai batekoak (batekoek) erabiliko zutela ximaurrea, ez zutela erabiliko inongo... Nola esango dizut? Kimikok edo hori da, elementu kimikorik. Ez ziren hain kutsatuta egongo lurzoruak, beste modu batean izango zela...

2. IRITZIA: LEIRE ETXEBERRIA

ESATARIA: Nekazari izatea gustatuko litzaizuke?

LEIRE ETXEBERRIA: Ez.

ESATARIA: Zergatik uste duzu gaur egungo gazte asko baserrira itzultzen ari direla?

LEIRE ETXEBERRIA: Pixka bat eskapatzeke (ihes egiteko) hiriko mugimendu denataz... Azkenean ahal duzu bizitza egin hemen, baina zure baserrian bizi bazara mendi puntan eta zure "zerak" egiten badituzu, edo ere bai ideologikoki... Arrazoi asko. Gaur egun arrazoi asko dauzkagu hiritik eskapatzeke (ihes egiteko).

ESATARIA: Garai bateko eta gaur egungo baserritarren artean zein ezberdintasun ikusten duzu?

LEIRE ETXEBERRIA: Garai batekoak errazago bizi zirela beraien "rollora", ezta? Nahi dut esan, igual, gaur egungo baserritarrak ere badaukate beraien independentzia baina joe, ekonomikoki askoz ere zailagoa da, askoz ere baldintzatuago daude gaurko ekonomiagatik. Ez dakit nola esan. Gehienetan bizirauteko baserri batek partizipatu (parte hartu) behar du kanpoko industrian, ze ezta hain... Ni jartzen naiz plazan eta arrautzak saltzen ditut. Ez dakit nola. Gehienez, udaletxearekin hitz egin behar duzu plazan jartzeko. Hasi behar duzu papeleoarekin.

3. IRITZIA: JOXE MARCOS

ESATARIA: Nekazari izatea gustatuko litzaizuke?

JOXE MARCOS: Bai, bai, zergatik ez? Bai.

ESATARIA: Zergatik uste duzu gaur egungo gazte asko baserrira itzultzen ari direla?

JOXE MARCOS: Galdera zaila da, baino... Gizartean egon dira exodo diferente, diferenteak. Bere garaian nekazal guneeetatik hirira joan zen jende pila bat, eta, bueno, historia ziklikoa da, eta orain tokatzen da, nik uste, bueltatzea. Hiriak ez dira hain sostengarriak, eta beste pentsamolde batzuk daude, eta nik uste ere erantzunak ematen dituela ere nekazal bizitzak.

ESATARIA: Garai bateko eta gaur egungo baserritarren artean zein ezberdintasun ikusten duzu?

JOXE MARCOS: Dezente, dezente. Baina bereziki merkantilizazioa eta produktuak tratatzeko modua da. Lehen, adibidez, gauzak ez ziren, beno merkaturatzen ziren, baina herriko merkatuetan eta truke asko zegoen... Eta gaur egun dena kontu bankarioetan dijoa (doa), salmenta guztiak enpresetarako dira eta diferentzia asko daude.